

Tuonilmaisiiin ovat siirtyneet:

Paavo Hirso

Everstiluutnantti Paavo H i r s s o kuoli 6. elokuuta kesäkodissaan Taipalsaarella.

Paavo Hirso syntyi Uhtualla 8.11. 1910 ja tuli Suomeen heimopakolaisena vuonna 1922. Hän lienee ollut Suomessa itäkarjalaissyntyisistä miehistä korkeimman sotilasarvon kantaja.

Hän tuli ylioppilaaksi Mikkelin lyseosta 1933. Käytyään Kadettikoulun hän toimi upseerina puolustuslaitoksessa. Talvisotaan hän osallistui patteristoupseerina Kenttätykistörykmentti 2:ssa Karjalan kannaksella. Jatkosodassa hän oli patteristoupseerina ja Raskas Patteristo 41:n komentajana Aunuksen ja Maaselän suunnilla. Sodan jälkeen hän palveli Riihimäellä ja Lappeenrannassa. Hänet ylennettiin everstiluutnantiksi 1963, jonka jälkeen hän toimi Porin Prikaatissa Niinisalossa patteriston komentajana.

Erottuaan vakinaisesta palveluksesta 1964 Paavo Hirso asui Lappeenrannassa. Vuodesta 1966 hän toimi Etelä-Saimaan sydäntautiyhdistyksessä aluksi sihteerinä ja Etelä-Saimaan sydäntautipiirin perustamisen jälkeen piirin toiminnanjohtajana vuoden 1974 loppuun. Hirso harrasti viennankarjalaisen heimokulttuurin ja runonlauluperinteen tutkimista lähinnä omaksi ilokseen lukemalla ja tutkimalla alaa koskevaa kirjallisuutta. Hirsojen suku on vanhaa viennalaista runonlaulajasukua. Virtarannan, Kaukosen, Kuusen ja Virtasen toimittamassa teoksessa KARJALAN LAULAJAT, Kirjayhtymä 1968, sivulla 42 on seuraava maininta:

»Ainoa Boreniuksen ja Bernerin uhtualaisista laulajista, joka epiikan muistajana veti vertojaan Lönnrotin Varahvontta Sirkeiselle, oli Arhippa Hilipänpoika Ohvokainen, joka oli oppinut runonsa äidinisältään uhtualaiselta Hirsolta, mainiolta laulajalta.»

Jääkäriveersti, hammaslääket. lis. Auno Antero K a n k a r i - K a i l a (ent. Kaila) kuoli 11. kesäkuuta Turussa. Hän syntyi Kaarlelassa 13.2. 1898 ja valmistui hammaslääket. lisensiaatiksi v. 1948. Saksan sotakorkeakoulun hän kävi vuosina 1923—25.

Auno Kankari-Kaila opiskeli Helsingin yliopistossa 1914—15 ja liittyi 1916 Jääkäripataljoona 27:een. Hän osallistui taisteluihin itärintamalla ja saapui kotimaahan jääkäriin pääjoukossa. Vapaussotaan hän osallistui joukkueenjohtajana ja komppanianpäällikkönä Tampereella ja Kannaksella. Sodan jälkeen hän palveli ensin 2. Jääkärirykmentissä, kunnes liittyi Aunuksen retkikuntaan. V. 1919 hän tuli jälleen armeijan palvelukseen ja toimi mm. opettajana Kadettikoulussa, yleisesikunnan osastopäällikkönä, 1927—28 Reserviupseerikoulun johtajana, 1928—34 puolustusministeriön sota-asiaain osaston päällikkönä ja 1934—39 Viipurin rykmentin komentajana.

Talvisodassa Auno Kankari-Kaila toimi 3. Prikaatin sekä 4. ja 3. Divisioonan komentajana. Vuosina 1941—45 hän toimi sotilasaisamiehenä Tokiossa ja Helsingissä. Vuodesta 1948 hän toimi ensin hammaslääkärinä Hämeenlinnassa ja oli Turun kaupungin kouluhammashoidon johtajana, hammaslääkärinä ja oikojana 1956—69 sekä sen jälkeen yksityisenä hammaslääkärinä Turussa.

Risto Kaskinen, (karjalaisten kesken paremmin tunnettu Hikkosena) synt. 8.8. 1898 Vienan Koivuniemessä, kuoli 28.2. 1975 Kemissä. Hikkosen kotitalo oli suurimpia ja rikkaampia Koivuniemessä. Maanviljelyksen ja maakaupan ohella Hikkosen isä kulki »skotnikkana» karjanostajana Karjalan kylissä aina Suomen rajoilla asti ja kuljettivat »kassakkojen» ajamina, jopa satoihin nousevan elävän eläinkarjan Vienan Kemiin.

Riston harrastuksena nuoruudessa oli taljankan soittaminen eri puolilla karjalaiskylä erikoisesti praasniekkainkoina.

Vuoden 1921—22 Karjalan nousun aikoihin oli Riston siirryttävä turvaa etsimään Suomesta, kuten monen muunkin karjalaisnuorukaisen. Täällä hän hakeutui Pohjolan teollisuuslaitoksille ja suurimman osan elämästään toimi Veitsiluodossa. Jokapäiväisen leipätyönsä ohella rakensi monia taloja itselleen ja sijoitti niihin vuokralaisia.

Veitsiluoto Oy:n ryhdyttyä sotien jälkeen rakentamaan työväestölleen kerrostaloja, jäivät Hikkosen rakentamat talot Rytikarissa suurempien rakennuskompleksien tielle, ainoastaan »Maanpuolella» jäi jokunen Hikkosen talo muistuttamaan menneistä ajoista.

Yritteliäänä miehenä Hikkonen osti osakkeen uudesta kerrostalosta, rakensi huvilan poikansa kera ja eleli taas entiseen totuttuun tapansa. Poika kuitenkin kuoli ennen isäänsä ja vuosia sitten Usti-vaimo oli päättänyt maallisen vaelluksensa. Riston jäätyä yksinään hän koetti hakea lohtua maailman iloista ja kun ei kyennyt kunnolla hoitamaan itseään oli sosiaalilautakunta puuttunut asiaan, vienyt hänet sairaalaan sekä omaisuuden julistanut hukkaamiskielon alaiseksi.

Viimeiset elinvuotensa Hikkonen vietti Kemin kaupungin sairaalassa ja »meikäläiset» saivat kuulla hänen kuolemas-

taan, jopa läheisimmät omaisetkin, vasta hautaustoimiston julkaisemasta kuolinilmoituksesta, jolloin hänet oli jo saatettu kalmiston multiin.

T. S:nen

Olga Vesanen

Olga Vesanen, o.s. Okku Larintytö Pavlova, kuoli 8.6. 1975 Hälleforsissa Ruotsissa. Hän oli syntynyt 18.4. 1900 Suopasvaarassa Jyskyjärvellä, josta siirtyi Suomeen 1922. Ruotsiin hän joutui lähtemään monien muiden karjalaisten tavoin 1945.

Rouva Nina Nordström o.s. Seise kuoli 21. kesäkuuta Loviisassa pitkän sairauden jälkeen. Hän syntyi 31.12. 1898 Salmassa. Ylioppilaaksi hän tuli Sortavalan tyttölyseosta v. 1919 ja valmistui kotitalousopettajaksi 1921. Solmittuaan avioliiton laivanvarustaja Ragnar Nordströmin kanssa hän muutti Danzigiin ja sieltä Loviisaan, missä hän vuosikymmenien ajan teki merkittävää työtä monella yhteiskunnallisella saralla. Hän oli mm. perustamassa Loviisan merimieslähetystä toimien sen puheenjohtajana vuosikymmenet. Hän oli aktiivisesti mukana myös seurakuntatyössä. Nina Nordström oli perustamassa Loviisaan myös yhteislyseota ja oli sen kannatusyhdistyksen kunniajäsen.

Nordströmit olivat suuria Karjalan ystäviä. Heidän kotinsa ovet olivat auki lukuisille Vian- ja Aunuksen heimopokolaisnuorille.

Ninaa jäivät kaipaamaan lähinnä puoliso ja seitsemän lasta.

Ye-eversti Uljas Käkönen kuoli Hämeenlinnassa 25.5. 75.

Hän oli syntynyt Kaukolassa 29.6. 1906, tuli ylioppilaaksi Viipurin klassillisesta lyseosta v. 1926, kävi Kadettikoulun 12. kurssin 1929—1930, Taistelukoulun kapteenikurssin 1935—1936 ja opiskeli Sotakorkeakoulussa 1937—1939.

Palveltutaan opiskelunsa lomassa eri tehtävissä Käkönen siirtyi sotilasiamiehen apulaiseksi Moskovaan 1939—1941, oli rykmentin komentajan apulaisena ja pataljoonan komentajana JR 32:ssa Uhtualla 1941, operatiivisen toimiston päällikkönä III Armeijakunnan esikunnassa 1941—1942, tiedustelutoimiston päällikkönä Päämajassa 1942—1944, tilastoimiston ja ulkomaantoimiston päällikkönä Pääesikunnassa 1944—1945, erikoistehtävissä Pääesikunnan järjestelyosastolla 1948—1949, Pääesikunnan ja sen tiedusteluosaston toimistopäällikkönä 1949—1955, Porin sotilaspiirin päällikkönä 1955—1960. Hämeen sotilasläänin komentajana 1960—1963.

Uljas Käkönen

Kokemuksiaan erikoistehtäviin Moskovaan komennettuina U.A. Käkönen kuvaa muistelmissaan (Sotilasiamiehenä Moskovassa, Moskovassa ja Arkangelissa talvella 1941, Tiedustelumatkalla Murmanskiin talvella 1941). Päämajan tiedustelupalvelun toiminnasta 1943—45 hän kertoo kirjassaan Miehytyksen varalta. Viimeksi mainitun ajankohdan tapahtumiin liittyen Käkönen joutui olemaan lähes kolme vuotta pidätettynä 1945—48.

Mikko Riiikonen kuoli 16.8. 75 Lieksassa. Hän oli syntynyt Paateneessa 21.11. 1895.

Heikki Kyötinen kuoli 5.6. 75 Lieksassa. Hän oli syntynyt 7.2. 1899 Repolassa.

Taina Pikkaraainen o.s. Homanen kuoli 7.8. 75 Oulussa. Hän oli syntynyt 30.12. 1917 Repolassa.

Teppo Partola kuoli 23.8. 75 Helsingissä. Hän oli syntynyt 24.12. 1898 Uhtualla.

Maastamuutto: maastamme on muuttanut ulkomaille yli 450 000 henkilöä, joista on 200 000 on palannut kotimaahan. Maastamuutto oli voimakkaimmillaan vuosina ollut 1967—70, jolloin yhteensä 80 000 suomalaista muutti Ruotsiin ja lähes 10 000 muihin maihin.

Vuosina 1971—74 siirtolaisuus oli paluuvoittoista, joskin muuttoliikkeen suunta kääntyi jo elokuussa 1974. Siitä lähtien maastamuutto on lievästi lisääntynyt ja paluumuuton aleneva kehitys voimistunut. Muuttotappiot ovat kuitenkin olleet verraten pieniä, ollen suurimmillaan 388 henkilöä (lokakuussa 1974).

(Suomi-Seuran varapuheenjohtaja Altti Majava).

HENKINEN JUURETTOMUUS: Tässä nykyistä ihmiskuntaa vaivaavassa henkisessä juurettomuudessa on vastapainoksi virinnyt yleinen kotiseutujuhlien arvostaminen, paikallisperinteen kunnioittaminen, esi-isien elinympäristön ja tapojen vaaliminen. Joensuussa ja Kiteellä on soinnut Sirmakka, ilomantsilaisilla oli Iljan pruasniekka, parikkalaiset juhlivat pikku piikansa uutta hametta, tohmajärveläiset kirmasivat potsijuhlissaan saporoviestin ja kesälahtelaisilla on uutiseen päästyä omat huttujuhlaansa. (Johannes Norppa 27.7. 75).

—Korvo — puusta tehty korvallinen vesiastia. Kuolluh lehmä korvon lypsää, kadonnuh kaksi. Suistamo. Karjalan kielen sanakirja II.